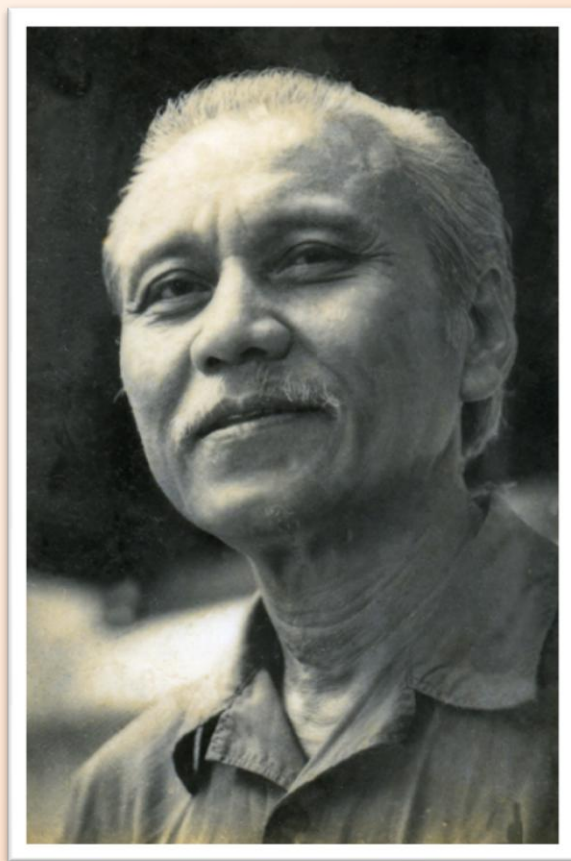

Thơ Quang Dũng - Tập 2

Quang Dũng (Bùi Đình Diệm)

Quang Dũng (1921-1988) tên thật là Bùi Đình Diệm, sinh năm 1921 tại làng Phượng Trì, huyện Đan Phượng (nay thuộc Hà Nội). Năm 1947, đại đội trưởng đoàn quân Tây tiến. Hoạt động văn nghệ ở Liên Khu III thời kháng chiến. Sau 1954, sống như một kẻ vô danh tại miền Bắc. Mất ngày 13-10-1988 tại Hà Nội.

Đây là trang danh sách liệt kê tuyển tập các tác phẩm, tập thơ và những bài thơ hay nhất của nhà thơ Quang Dũng (Bùi Đình Diệm). Người ta biết đến ông với bài thơ hào hùng, đong đầy cảm xúc và ngập tràn cung bậc: “Tây tiến”.

Thơ Quang Dũng - Tập 2

Trong tập này có tất cả 16 bài thơ của thi sĩ Quang Dũng sau:

Tập Tuyển Tập Thơ

- 1- Suối Tóc
- 2- Thu
- 3- Thu Quê Ai
- 4- Thơ Tặng Ông Lang
- 5- Tiếng Chim Rừng
- 6- Tiền Bạn
- 7- Trên Đường Chiều Thứ Bảy
- 8- Trông Bạn
- 9- Trắc Ẩn
- 10- Trưa Hè

Tập May Đầu Ô (1986)

- 1- Mây Đầu Ô
- 2- Một Mùa Thu Tới
- 3- Những Người Tóc Đã Trắng
- 4- Nhớ Một Bóng Núi
- 5- Pha Đin
- 6- Tây Tiến

Tập Tuyển Tập Thơ (tiếp Theo)

Suối Tóc (Quang Dũng)

Thuở ấy em ngồi trên cửa gác,
Tóc buông hong với gió đầu thu
Nhẹ nhàng anh đến hôn chàn chứa
Ghi vội vàng em mấy nét thơ...

Em mãi mơ gì dưới nắng êm?
Tóc như suối mực chảy êm đềm...

Hương nhẹ như là hương hoa cau
Tóc em buông xuôi chảy về đâu?
Thiên thai em mở bưng trong gác
Đựng hết Trời xanh chứa hết màu

Giờ hết, Em đi, mùa cũng hết
Những thời hong tóc hiếm làm sao!
Rộn ràng nắng mới tìm hương cũ.
Ngơ ngẩn chiều đi trước gác cao.

Em hãy về đây ngắm lại tranh
Sắc màu còn gửi bóng ngày xanh,
Đây là suối tóc qua song cửa
Vẫn chảy êm đềm dưới nắng hanh.

Thu (Quang Dũng)

I

Gió heo nổi sớm nắng thu về
Chuồn chuồn cánh mỏng lại bay đi

Rõn từng ngọn cỏ may khô úa
Cánh nhạn tung trời thêu biệt ly.

Nắng nửa sông xa mờ khí núi
Cánh hồng nhạt nhạt mây phiêu lưu
Lá mùa rì rào trên bãi vắng
Mái nhà ai đó nắng xiêu xiêu?

Ngồi đây vời tường đường quê hương
Lúa đã xanh xanh mấy nẻo làng
Cốm đã thơm mùi, hồng đã chín
Ao sau vườn cũ nước xanh trong

Cũ này buổi đào đang chín cây
Mía đỏ vườn hoang mang bóng ngày
Bướm nhẹ cánh vàng mơ lá cải
Trời thu không rượu cúc mà say

II

Nhẹ tóc khô da hồng trong xanh
Rộng vời tâm mắt dáng vàng hanh
Nghe nhạc muôn đời trong gió lá
Vào thu khói biếc đã xây thành

Long lanh bóng núi in sông biếc
Buồn nhớ thương ai lòng hiu hiu?
Quạnh quẽ sân nương rờn nắng ấm
Ngõ trúc người ơi! Tịch mịch chiều!

Diều sáo vang không hồn ấu thơ
Bèo lạnh cầu ao ai đợi chờ?
Một tiếng sung rơi đo lặng lẽ
Mùa thu xào xạc lá tre khô.

Thu Quê Ai (Quang Dũng)

Như cánh đã vào thu sớm
 Da rợn từng cơn, núi đổ chiều
 Lá mía, tàu cau rũ héo
 Vàng, ôi vàng hắt hiu!

Ngồi đây bến cát trên sông Mã
 Ngẫm chuyện mười năm như nước lũ
 Ai hay ngày tháng lại quay về
 Cầm Thủy, Tây Giai thành vãn đá
 Những tàu cau
 đượm làm chi ánh nắng?
 Mà sao lưu luyến người!
 Ôi ta nhớ một quê nhà
 Những tàu cau
 đượm làm chi ánh nắng?

Chum nước, gáo dừa, nhà xoan, gốc mít
 Đỏ, nâu, mít chín trĩu cành
 Trưa thoáng trời xưa êm ả
 Lửa cơm chiều?
 Hơi thu?

Nhựa thơm gạo mới bát chiêm chanh
 Nhớ sao những tháng ngày xanh
 Rất xanh!
 Chiều mát. Đê dài. Cỏ may ta nhạt

Ai ơi! Phấn trắng mía bầu
 Thân ngô xơ xác
 Nhặt gốc tre khô
 Ta nhóm ấm nước

*Chiều từ đâu...
Mà lạnh đến từ đâu?*

Thơ Tặng Ông Lang (Quang Dũng)

*Gian khổ đường ta ta cứ đi
Vững tâm theo kháng chiến trường kỳ
Trắng trong nguyên giữ lòng cam thảo
Son sắt càng thom dạ quế chi
Non nước đã vương tơ đỏ trọng
Giàu sang đâu hám chữ đương qui
Lênh đênh đâu mấy lênh đênh nữa
Tin tưởng ngày mai rộng lối đi.*

Tiếng Chim Rừng (Quang Dũng)

*Xa bao năm tiếng chim rừng
Trưa núi nghe càng thăm thẳm
Đường đỏ vắt qua bờ sậy
Ngàn tiếng xôn xao
Dưới trăng bìm bịp cầm canh
Chao ôi! bờ suối tôi đen
Tiếng con gặm ghè kêu than dưới lá*

1972

Tiến Bạn (Quang Dũng)

*Tặng anh vài giòng chữ
Hẹn sau này gặp nhau*

Mùa thu miên kháng chiến
 Vẫn giống thu năm nào

Rồi đây cùng đất nước
 Mà riêng rẽ âm dương
 Người bảo “đi là chết”
 Kẻ sống càng đáng thương

Anh về đời nhung lụa
 Thơm khói ngát hương đường
 Ngoài này lúa sắp ngập
 Trên đê con nước dâng...

Tôi sẽ cùng chết đói
 Và cùng rét anh ơi!
 Với triệu người bạn hữu
 Là triệu mảnh đời tôi

Ở nơi đây êm ấm
 Anh có nhớ nhung người
 Dở thơ đọc hồn bạn:
 “Kháng chiến vẫn còn tôi”

Dẫu biết là vô vọng
 Đã đem chơi cuộc đời
 Thì đi cho hết nước
 Sống thử ít con người...

Gặp anh trù mến lắm
 Đời còn có mấy mươi,
 Dẫu rằng xa cách tạm
 Hồn thơ cũng ngậm ngùi
 Một kiếp mấy tri kỷ?
 Ai như Anh và Tôi?

Trên Đường Chiều Thứ Bảy (Quang Dũng)

Một chiều thứ bảy
 Tôi ngồi bên bàn viết
 Không viết nổi một dòng
 Bên gác của tôi
 Một thiếu nữ chưa chồng
 Hay hát một câu hát cũ
 “Người yêu say đắm hơn hoa mùa xuân”
 Cô ta có người yêu hò hẹn
 Những lúc chơi giãng đùa gió trở về
 Tiếng guốc lên thang gác lạnh chanh
 Lại hát lại cười
 Lại “người yêu say đắm”

***

Đường phố chiều nay thứ bảy
 Niềm vui còn cả ngày mai
 Tiếng guốc ròn trên đường nhựa
 Những thiếu nữ hai mươi.
 Những người thiếu nữ hai mươi
 Hãnh diện thấy mình nhan sắc
 Tấp nập trên đường
 Đi trong tiếng nhạc
 Đàn ca, sáo nhị tung bừng.
 Gió mát Hồ Gươm
 Ánh cỏ như nhung
 Giao hưởng tiếng đời
 Va chen điệp khúc
 Trăng Cổ Ngự, đường hoa thom
 Mùi dạ hương, gió hoàng lan rạo rực

*Hoa bay tà áo tiếng cười.
Người đi về mấy ngã đường vui.*

*Cửa Nhà hát Nhân dân
Tưng bừng ánh điện
Chiêu thứ bảy
Hoà bình đời đang cải thiện
Ca-vát thất không còn gương ngệu
"Những bàn tay còn chai sủng
Đã lâu chỉ quen
Đan lấy mũ rìeng
nắm chuôi lựu đạn"
Dép lớp áo nâu đã thành kỷ niệm
Màu sơ mi trắng giàu sang
Phơi phới ánh đèn thứ bảy.*

*Tôi đã gặp em
Một chiều thứ bảy
Đi trong tay một bạn thanh xuân
Bốn bước nhịp nhàng tuổi trẻ
Em đi Nhà hát Nhân dân
Cùng người yêu xem văn công nước bạn*

*Cách đây mấy năm
Trên núi rìeng biên giới uy nghiêm
Có một người
Giữ ảnh của em
Mái tóc và miệng cười như vậy
Miệng cười mái tóc của em
trong chiếc ảnh
Run run những dòng kỷ niệm
Hai người hẹn ước chờ nhau.*

Tấm ảnh giữ gìn để trong xà cốt
 Cùng những bản đồ
 và kế hoạch công đồn
 Tấm ảnh nâng niu
 Như người mẹ nâng con
 Của tấm tình đầu mộng đẹp
 Anh bạn cầm tấm ảnh
 Soi sáng trăng rằm Việt Bắc
 Nhớ góc phố chia tay ngày ấy
 Lúc Hà Nội Tiến quân Ca vùng dậy
 Như trong bài hát những người đi
 – Tôi hành quân lên đường
 Ngày tháng nhớ chia ly
 Đuôi mắt vời trông nếp áo
 Em còn nghe tiếng hát
 Tiếng bóng súng chạm vào ca sắt
 Và cánh sao bay trong lá quốc kỳ

 Hôm nay chiều thứ bảy
 Của hai năm hoà bình lập lại
 Tôi gặp em
 Nhưng
 Người bạn kia
 Đã không còn gặp lại
 Thân nằm trên một đỉnh Trường Sơn
 Rừng núi chiều nay
 Sương trắng mờ mịt
 Trăng lặn sau mờ chiến sĩ
 Chiều thứ bảy tung bồng ở đây
 Ở nơi kia an nghỉ
 Người đã cho tôi, cho em, cho Hà Nội
 Ánh sáng niềm vui đáng sống hôm nay

Em không thể đợi hoài
 Người không còn trở lại
 Đợi làm sao
 Người đã chết bây giờ
 Người chết đã đi vào kỷ niệm
 Đã xa vời
 Như ánh sáng trăng sao
 Như xa xôi
 Một dòng suối ngọt ngào
 Róc rách ru đời tiếng nước.
 Người đã chết còn làm sao đi được
 Trên đường vui ánh sáng hôm nay
 Tôi nhìn qua khói thuốc xanh dài
 Em thầm lặng đi trong tay bạn mới.
 Tôi muốn nói
 Lời nói của một nhà thơ xưa vĩ đại
 “Hãy hăng hái tiến lên
 Hai người trẻ tuổi cứ đi đi
 Được lắm!
 Và hãy sống làm sao cho xứng đáng
 Với người đã hy sinh”
 Đó cũng là ý giỗ giăng
 Nằm trong mộng ước
 Của những người con yêu ngã trước
 Cho Đất Nước bây giờ
 Tôi lại gặp
 Nhiều người vợ trẻ
 Đàn ông đã ngã trên chiến trường
 Vất vả nuôi con những ngày kháng chiến
 Xót xa thương khóc bao ngày
 Chiều thứ bảy hôm nay

Họ đi bên người chồng mới lấy
 Và những đứa con
 Bước còn bỡ ngỡ
 Bên người cha mới hôm qua
 Ai biết được bây giờ
 Tâm sự của những người
 Ngậm ngùi cất kỹ ảnh chồng
 Vào đáy hộp nữ trang
 Đau khổ đi thêm một bước.
 Những người cha đã một lần
 Quên mình vì Nước
 Hy sinh cho Nghĩa Lớn con người
 Họ đã không thể nào
 trở dậy
 Đường đi dành lại cho ta

 Chiều hôm nay thứ bảy
 tôi đã gặp rất nhiều
 và đã nghĩ
 Như một người để chân bước lang thang
 Khi muôn tiếng lên đường
 Còi điện, phát thanh,
 rạp hát trống tường nhộn nhịp
 Và áo màu bay
 Phố đang làm đẹp
 Cho xúng là Dân chủ Cộng hoà
 Hà Nội nghìn năm ánh sáng của ta

 Tôi lắng nghe tiếng giầy mình
 Nện hè phố rộng
 Những tiếng gót giày
 tưởng như khua động
 Xương người còn gửi quanh đây

Từ những ngày
 Mười chín tháng mười hai
 Đêm đầu kháng chiến
 Gốc sấu, chân tường, ngay bên cột điện
 Anh nằm xương trắng mười năm.
 Người lính giữ đầu tiên
 Hà Nội
 Đường cụt dài
 Tôi vẫn nghĩ dăm dăm
 Sao chính mình vẫn còn trở lại
 Những lứa tuổi thanh niên thời đại
 Cùng nhau sinh tử ra vào
 Sao chính mình còn thấy trăng sao
 trên Hồ Tây
 uống cốc rượu
 ngay bên Hồ Hoàn Kiếm
 Ngó tờ áp-phích xi-nê xanh đỏ
 Dán trên tường, hay ngắm
 những đôi vợ chồng
 Đi trong bóng cây che ánh điện
 Chính là những bước tường
 và chính những thân cây
 Người quyết tử quân đã nấp
 Những đêm tháng chạp đầu tiên
 Hà Nội vào cơn thử lửa.
 Cho đến bây giờ
 Họ không còn nữa
 Bao bạn hữu đã nằm
 Tên đã thành bia
 trên mồ kỷ niệm
 Sử vàng ghi bảng đẹp gia đình.

Cô thiếu nữ xinh xinh
 Vừa đi rạp hát
 Bắt chước cái lương
 Hát giữa cầu thang
 Một câu vọng cổ
 Bên kia cửa sổ
 Cô gái chưa chồng
 Vừa tiễn người yêu
 Lại lên giọng hát
 “Người yêu say đắm hơn hoa mùa xuân”

Cũng như đã bao lần
 Tiếng hát làm cho tôi rạo rức
 Bâng khuâng thấy nhiều ước mộng
 Và thấy đẹp làm sao
 Cuộc đời lớn rộng
 Cuộc đời
 Đã bao người hy sinh cả vợ
 Cả con, cả tình yêu, cả tuổi xanh mình
 Mới có bây giờ
 Trao lại cho ta
 Cuộc đời có những chiều thứ bảy
 Đường phố bừng lên Ánh sáng
 Lời ca
 Bước chân rộn rịp
 Cuộc đời, đâu là ở nơi cầu thang nhỏ hẹp
 Cũng có người vừa tiễn người yêu...

Hà Nội, 1956

Trông Bạn (Quang Dũng)

Nhà anh chân núi đá
 Tre xanh ven lối vườn
 Mẹ già đọc sách cổ
 Quý người mấy ai hơn

 Hai mươi năm về xưa
 Cùng nhau từng kết bạn
 Cảm khái đôi vần thơ
 Trong nguồn cơn hoạn nạn

 Mộc mạc tình quê hương
 Dù xa cách nẻo đường
 Mái nhà anh ấm áp
 Còn theo người vẫn vương

 Nhớ mẹ già như Núi
 Nhớ anh như rượu đây
 Những đêm dài chuyện nước
 Tay bồi hồi trong tay.

 Hai mươi năm đi rồi
 Trông về mây Quốc Oai
 Núi Thày nhắc bạn cũ
 Mà xa những xa hoài.

10-5-1960

Trắc Ẩn (Quang Dũng)

1.

Chưa gặp sao đành thương nhớ nhau?
 Đôi phen số mệnh cũng cơ cầu

Người đi mang nửa hồn đơn lẻ
 Tôi về hoài vọng một đôi câu

Khói thuốc chiều sông hơi dáng người!
 Phương nào đôi mắt ngó xa xôi
 Nào ai biết được niềm u ẩn
 Từng lắng nhiều trong những mảnh đời

Tôi viết chiều nay chiều tưởng vọng
 Làm thơ mình lại tặng riêng mình
 Sông trôi luống gợn dòng vô hạn
 Biên biệt ngày xanh xa ngày xanh

Thời đại bao lần khô nước mắt
 Hoa đèn riêng gởi chút tâm tư
 Ngẩn dài đã học người thiên cổ
 Vạn đại sâu lên chẳng bến bờ

Chiều ấy em về thương nhớ ai?
 Tôi chắc đường đi đã rất dài
 Tim tím chiều hôm lên bóng núi
 Dọc đường mờ những cánh hoa phai

Một chút linh hồn nhỏ
 Đi về chân núi xanh
 Màu tím chiều chầm chậm
 Hoàng hôn nghe một mình
 Giáo đường chuông rời rạc
 Tan vỡ nhiều âm thanh

Một chút linh hồn nhỏ
 Đi về chân núi xanh.

2.

Tôi gặp em một chiều ấy nhiều mây nặng.

Sao rất ít.
 Lúa thừa Bắc Đẩu xa mờ.
 Tôi áo quần vừa độ bạc màu năm tháng.
 Đời nghèo với ý thơ.
 Vầng trán em cao, sáng ngời linh hồn.
 Ôi đẹp và say đôi mắt.
 Mái tóc lung linh, áo trắng hiện về hư ảo.
 Người ơi! Vườn xưa nhớ chuyện Liêu Trai.
 Đêm vắng qua phố hoang tàn.
 Gió chạy dài heo hút.
 Tôi nhớ chuyện đời em xưa.
 Đời em bao nhiêu hi sinh, bao nhiêu dòng lệ...
 Em cười vui thật không?
 Rượu say đôi má đỏ hồng... đau đớn.
 Ta thương Người một sáng hôm nào
 – giường trắng tinh, gió mát thổi hương cau
 – gió mát từ ao, qua khung cửa sắt.
 Giường trắng êm êm, đáng nằm ngoa ngoắt.
 Ôi không phải của mình
 – Chiếc rèm buông màu tím
 – Tường mát dịu màu xanh...
 Chiều về đường quanh vắng
 Em đi
 Tôi băng khuâng thất vọng
 Vẽ em trên dọc đường về

*

Em có yêu ta không?
 Ta có yêu Người chăng?
 Ngoài ba mươi tuổi đều đang dở
 Trên đường đời phẳng phiu
 Chúng ta là hai kẻ

Rất lang thang
 Mấy phút gần đây tái ngộ
 Nhìn em thấu rõ lối tâm tư
 Ôi mái tóc – đôi mắt thắm xưa
 Tất cả mắt em là nghệ thuật
 Nhớ em dòng tóc dài đôi mắt...

*

Để em lại về suốt buổi trời mưa
 Mưa cũng khắp cả ngày tôi hôm ấy
 Em ơi! Tình ngây thơ đã dậy lại trở về
 Mặc dầu tóc không còn xanh nữa
 Và đôi chút râu ria...

*

Nhớ người ba hôm nay
 Đời thấy càng đáng sống
 Sống để mà say
 Say suốt tóc ngày xưa bây giờ bắt gặp
 Phải chăng nguồn thông cảm là đây
 Phút chốc em thành thần nữ
 Ngự trị hồn ta
 Một tình thương yêu liêu lĩnh...
 Bạn càng kể đời em
 Lại càng như rượu mạnh
 Rượu mà Tiểu Nhiên và Mị Cơ
 Đã cùng uống trộm
 Trong thiên truyện tình bất tử ngày xưa

*

Trưa nay ngồi bóng nhà thờ.
 Linh hồn mệt mỏi

– chuông hồi vang “angélus”
 – Nhớ bức tranh cầu nguyện của Millet.
 Viết những dòng thơ
     – không lẽ luật
     – mà chẳng tặng ai
 – Vì biết không bao giờ gửi,
     không bao giờ gửi,
     không bao giờ gửi.
 *

Em! Chúng ta đã quá nhiều những lòng thương,
     những tâm tư,
 những tình sử chan hoà nước mắt hay niềm vui,
     tiếng cười rồ dại...
     Rất là mệt mỏi!
 Lòng hào kiệt cổ xưa chột dậy.
     Bực dọc...
 Muốn đập tan một thứ
     – Nếu không là tất cả.
     Em!
     Mái tóc với đời Em.
 Vườn chanh sau dòng Mến Thánh Giá.
     Đúng giờ chuông ban trưa

Thời chín năm, Quang Dũng thường qua lại vùng Thanh Hoá. Lúc đó là vùng tự do có một số đông đúc người tản cư, đủ các giới từ Hà Nội ra, từ khu 3 vào. Một lần Quang Dũng ghé thăm một người bạn thân và được anh ta kể chuyện cho nghe về một cô giáo dạy trường phổ thông trung học thị xã, tên và người đều đẹp. Nhà thơ si tình, tuy chưa gặp mặt người đẹp nhưng đã thấy lòng thổn thức. Và thế là một mình đi xuống bên sông, cúi kê cuốn sổ nhỏ, viết bài thơ thứ nhất. Sau một vài lần không được gặp, cô giáo cùng em nhỏ đi về miền núi Nưa vùng Cổ Định ít lâu, Quang Dũng đã có dịp được trực tiếp chuyện trò với cô giáo ấy, sau đó viết bài thơ thứ hai.

Trưa Hè (Quang Dũng)

Trưa hè bỗng nhớ sông quê
 Nước xa không bóng thuyền đi đôi dòng
 Thóc nhà ai có phơi không?
 Chói chang lửa thóc sân trông bóng người
 Vại mưa in dáng mây trời
 Em soi bóng có nhớ người xa em?
 Bờ tre gió đánh lả mềm
 Thoảng say mùi nái bên thềm ai giăng

 Xa quê đâu chẳng võ vàng
 Trông mây núi nhớ mây làng về trưa.

5-1960

Tập Mây Đầu Ô (1986)

Mây Đầu Ô (Quang Dũng)

Mây ở đâu ô mây lang thang
 Ôi! Chật làm sao
 Góc phố phường
 Mây ở đâu ô
 Hẹn những chân trời xa lạ
 Qua một ngọn cột đèn
 Chiều tôi lại bình con mắt đỏ
 Cành bàng mái cũ khẳng khiu
 Vườn đẹp khi mùa rụng lá
 Cành bàng lại mở tàn xanh
 Mùa hạ về theo chim sẻ
 Nhưng ta có gì
 Tự thấy những ngày không tẻ?

Mây trắng lang thang
 Gió đuổi bời bời phố chật
 Những lớp người hai mươi tuổi
 Ca nước đập vỏ bình toong
 Khăn mặt thấm mồ hôi
 Bụi đỏ
 Bụi vàng
 Trung du bóng cọ
 Nắng đốt màu da họ
 Là nắng triền cao
 Tay sém ngấn mặt trời
 Là trời công trường xa tít tắp
 Áo ngực xanh yếm biển
 Bay bay dải mũ Hải Quân
 Những gã hai mươi mùa xuân
 Từ đâu thổi vào thành phố?...
 Mây mùa thu
 Lọt qua trời hẹp ngõ
 Lướt nhanh qua mái ngói ba tầng
 Tiếng dương cầm...
 Ta theo tiếng nhạc
 Bay khỏi mái nhà
 Ta mê xanh thẳm
 Như cánh chim trời
 Thấy
 Mình còn sức trẻ
 Oi! Những bạn tôi
 Vào lớp tuổi năm mươi
 Mây ở đâu ô
 Trời xanh lộng thế...

Một Mùa Thu Tới (Quang Dũng)

Anh nhĩ một mùa thu sắp tới
 Đường mai Hà Nội gió thênh thang
 Chúng mình chen bước vào thư viện
 Chân nhẹ xôn xao động lá vàng
 Những mái nhà tươi cò chiến thắng
 Phố phường thu đến nắng xôn xang.

Đồng quê sẽ mãi thơm mùi lúa
 Phương phức hương mùa thoảng ấm no
 Xanh ngát xanh rờn hơi gió chạy
 Thanh bình đôi điệu hát câu thơ
 Tiếng trống chèo khuya trắng lại rộn
 Sông êm dòng nước nhịp khoan hò.

Dọc những mùa thu nhiều kỷ niệm
 Đường lên phương Bắc nhớ nhung ai
 Đường về Nam Bộ bao trông ngóng
 Hiên hậu non xanh với biển dài

Dọc những đường thu muôn nẻo ấy
 Rất nhiều nghệ sĩ nhớ xa xôi
 Đường qua gian khổ bao ngày tháng
 Từng nghe thu lại ấm hương đời.

Đâu đó chiều xanh bên ngõ trúc
 Vọng hiên đang nựng chút con thơ
 Nghẹn ngào đôi mắt rưng rưng lệ
 Anh nhĩ! Muôn đời mong Tự Do.

Những Người Tóc Đã Trắng (Quang Dũng)

Anh chữa dùi chôn, đầu trắng tóc
 Vẫn không trang sách đợi hiền nhân
 Anh vẫn đêm đêm đường pháo sáng
 Hiểm nghèo từng bước vượt gian nan

Những dốc, lại khe, và những dốc
 Đường mòn vũng mắc mấu cây thừa
 Lại ăn cơm vắt và rau dại
 Hốc núi nhom tra nước ống bơ

Giữa lá rừng xanh càng trắng tóc
 Khúc hành quân từ bước hoa niên
 Chen lẫn tiếng cười khinh nổi nhọc
 Bước trên sấm đất dậy bom rền
 Bóng anh trắng vách Trường Sơn dựng
 Nhấp nhô hết xuống lại trườn lên.

1968

Nhớ Một Bóng Núi (Quang Dũng)

“Bao giờ trở lại đồng Bương Cấn
 Về núi Sài Sơn ngó lúa vàng
 Sông Đáy chậm nguồn qua phủ Quốc
 Sáo diều khuya khoắt thổi đêm trăng”

Ngày ấy ra đi người hẹn núi
 Bây giờ Đất Nước đã hồi xuân
 Ba mươi năm chẵn bao mùa lúa
 Vẫn ngọt ngào thơm nắng chuyển vần

Vẫn sáng vầng trăng ru tiếng sáo
 Điều khuya trầm bổng giọng quê hương
 Đất đá ong trong lòng giếng mát
 Ôi Sơn Tây, Sài Sơn yêu thương!

Sài Sơn kháng chiến mùa đông ấy
 Đón Bác dừng chân, cuộc đánh dài
 Mở những trang sau rừng Việt Bắc
 – Buổi đầu kháng chiến Bác qua đây

Hoàng Xá, vệ binh giầy mới phát
 Ngựa nào hí lộng gió bờ tre
 Tổng chỉ huy vào xin lệnh mới
 Đầu năm súng vọng thủ đô về

Ôi những xe bò ắp bánh chưng
 Quân ta năm mới buổi lên đường!
 Dân đến liên hoan chiêu lửa trại
 Đôi mắt Sài Sơn sao vấn vương?

Ba chục năm tròn, hai cuộc thắng
 Trăng nay điều lại sáo lưng trời
 Sài Sơn núi soi nương sáng
 Đồng ta Bương Cấn lại xanh tươi

Mãi mãi xanh tươi nguồn Đáy chậm
 Ngô khoai dâu mía dẹt đôi bờ
 Quê hương trường cửu cùng Non Nước
 Ba chục năm trời vẹn ý thơ.

8-7-1976

Pha Đin (Quang Dũng)

Như từng đợt sóng bủa lên trời
 Hùng vĩ Pha Đin gì sánh được
 Lắc đầu tài xế thắm mồ hôi
 Bến dốc chon von ngàn thước vực

Lên thì "Cổng trời" xuống vực thăm
 Uốn quanh đá trắng lượn vòng thang
 Ngựa thồ đỉnh dốc nhỏ như kiến
 Đi trong đường mây rắc bụi vàng

Đẹp như sơn thủy tranh đời Tống
 Âm tiếng xe lu vách đá vọng
 Mờ ảo công trường hiện dưới lau
 Đôi hạt cầu đường lán lưu động
 Còn bay than bếp dưới hoa đào

Hùng vĩ Pha Đin gì sánh được
 Đường của dân công đi dưới đuốc
 Giọng hò Nghệ Tĩnh nước lòng quân
 Gạo, muối đêm ngày vây hãm giặc

Đâu đây đét pháo xích kêu giòn
 Liệt sĩ tên còn xanh núi non
 Con gió bóng mây qua đỉnh Việt
 Mà như lau sậy có linh hồn

Dừng xe trông mây nhìn phương Nam
 Hà Nội mọc đường cây bốn trăm
 Hợp tác Bình Thuận rải chân dốc
 Gạo quê Tiên Hải đã thơm rừng

Hùng vĩ Pha Đin gì sánh được
 Giang sơn gấm vóc một miền Tây

Mới thấy yêu sao là Đất Nước
Pha Đình ngàn chớp nổi hồ mây

Tây Tiến (Quang Dũng)

Sông Mã xa rồi Tây Tiến ơi!
Nhớ về rừng núi, nhớ chơi vơi
Sài Khao sương lấp đoàn quân mỏi
Mường Lát hoa về trong đêm hơi
Dốc lên khúc khuỷu dốc thăm thẳm
Heo hút cồn mây, súng ngửi trời
Ngàn thước lên cao, ngàn thước xuống
Nhà ai Pha Luông mưa xa khơi
Anh bạn dãi dẫu không bước nữa
Gục lên súng mũ bỏ quên đời!
Chiều chiều oai linh thác gầm thét
Đêm đêm Mường Hịch cọp trêu người
Nhớ ôi Tây Tiến cơm lên khói
Mai Châu mùa em thơm nếp xôi
Doanh trại bừng lên hội đuốc hoa
Kìa em xiêm áo tự bao giờ
Khèn lên man điệu nàng e ấp
Nhạc về Viên Chăn xây hồn thơ
Người đi Châu Mộc chiều sương ấy
Có thấy hồn lau nẻo bến bờ
Có nhớ dáng người trên độc mộc
Trôi dòng nước lũ hoa đong đưa

Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc
 Quân xanh màu lá dữ oai hùm
 Mắt trừng gửi mộng qua biên giới
 Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm

Rải rác biên cương mồ viễn xứ
 Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh
 Áo bào thay chiếu, anh về đất
 Sông Mã gầm lên khúc độc hành

Tây Tiến người đi không hẹn ước
 Đường lên thăm thẳm một chia phôi
 Ai lên Tây Tiến mùa xuân ấy
 Hồn về Sầm Nứa chẳng về xuôi.

Phù Lưu Chanh
 1948

